

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยศึกษาจากนวนิยาย 7 เรื่องของ มาลา คำจันทร์ ที่ตีพิมพ์ครั้งแรกในช่วงปี พ.ศ. 2525-2543 โดยนวนิยายทั้ง 7 เรื่องประกอบด้วยเรื่อง ไอ้ค่อม เจ้าจันทร์ผมหอม – นิราศพระธาตุอินทร์แขวน ดงคนดืบ เมืองลับแล ได้หล้าฟ้าหลัง ดาบอุปราชา และสร้อยสุคันธา โดยวิเคราะห์จากตัวละคร ฉาก บทสนทนา และทัศนะของผู้เขียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นวนิยายของมาลา คำจันทร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2543 จำนวน 26 เรื่อง

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ได้มานี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง และได้รับการแนะนำจากมาลา คำจันทร์ ว่าเนื้อหาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนี้สะท้อนเกี่ยวกับโลกทัศน์ชาวล้านนามากกว่านวนิยายเล่มอื่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เรื่องไอ้ค่อม เจ้าจันทร์ผมหอม – นิราศพระธาตุอินทร์แขวน ดงคนดืบ เมืองลับแล ได้หล้าฟ้าหลัง ดาบอุปราชา และสร้อยสุคันธา รวม 7 เรื่อง

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย คือ กรอบการวิเคราะห์โลกทัศน์ที่ใช้วิเคราะห์โลกทัศน์ในนวนิยายของมาลา คำจันทร์ทั้ง 7 เรื่อง ได้แก่ โลกทัศน์เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา โลกทัศน์เกี่ยวกับการปกครอง โลกทัศน์เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี และโลกทัศน์เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน ซึ่งพิจารณาจาก ตัวละคร ฉาก บทสนทนา และทัศนะของผู้เขียน โดยเครื่องมือในการวิจัยได้มาจากทฤษฎีโลกทัศน์ของเรณู อรรถฐาเมศร์ กับ ปัญญา บริสุทธี แล้วสรุปเป็นกรอบที่ใช้ในการวิเคราะห์ภาพสะท้อนโลกทัศน์ในนวนิยายของมาลา คำจันทร์

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. ศึกษา ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์โลกทัศน์และทฤษฎีโลกทัศน์ของเรณู อรรถฐาเมศร์ กับ ปัญญา บริสุทธี แล้วนำมาสร้างกรอบซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ของผู้วิจัย 4 ด้าน ได้แก่

1. โลกทัศน์เกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนา
2. โลกทัศน์เกี่ยวกับการปกครอง
3. โลกทัศน์เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี
4. โลกทัศน์เกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน

2. นำเครื่องมือคือกรอบการวิเคราะห์โลกทัศน์ทั้ง 4 ด้านมาเป็นหลักในการวิเคราะห์โดยพิจารณาจาก ตัวละคร ฉาก บทสนทนา และทัศนะของผู้เขียน โดยมีคำบ่งชี้ต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นโลกทัศน์ทั้ง 4 ด้านตามที่กำหนด ดังตาราง 3

ตาราง 3 กรอบการวิเคราะห์โลกทัศน์ของล้านนา

โลกทัศน์ชาวล้านนาด้าน	คำ ความบ่งชี้
1. ด้านความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา	การทำนันทายทัก สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อโบราณ ตำนาน เรื่องเล่า นรกและสวรรค์ ภูตผีปีศาจ เวรกรรม การทำบุญ บาปบุญคุณโทษ การปฏิบัติตน ในฐานะชาวพุทธ คาถาอาคมและของขลัง การทรงเจ้าแล้วตายแล้วเกิดใหม่ โชคลาง วาสนา พระ การสร้างพระธาตุ
2. ด้านการปกครอง	การปกครอง ท้องถิ่น เจ้า-ไพร่ พ่อ-ลูก กฎหมาย การละเมิดสิทธิสตรี การลงโทษ การรับราชการ
3. ด้านวัฒนธรรมประเพณี	อาหารการกิน การประกอบอาชีพ การสร้างบ้าน วิถีชีวิต การครองเรือน (การคบหาความรัก บวช ก่อนแต่งงาน) การสัก ประเพณี - สงกรานต์ - ลอยกระทง การเคารพผู้อาวุโส การเรียกค่าน้ำน้ำชื้อ

ตาราง 3 (ต่อ)

โลกทัศน์ชาวล้านนา	คำ ความปั่งชี้
4. ด้านการอบรมสั่งสอน	คำสอนทางศาสนา - การเกิดแก่เจ็บตาย - บาปบุญคุณโทษ - การทำความดี - การดื่มเหล้า คำสั่งสอนของบรรพบุรุษ พ่อแม่ - การเลือกคู่ - การเลี้ยงดูบุตร - การเปลี่ยนแปลงของสังขาร - การพูดจา - การไม่ลืมตัว

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูล คือ นวนิยายของมาลา คำจันทร์ ได้แก่ นวนิยายเรื่องไอ้ค่อม เจ้าจันทร์ผมหอม - นิราศพระธาตุอินทร์แขวน ดงคนดืบ เมืองลับแล ไต้หลับฟ้าหลัง ดาบอุปราช และสร้อยสุคันธา
2. อ่านนวนิยายของมาลา คำจันทร์แต่ละเรื่องอย่างละเอียดแล้วพิจารณาโลกทัศน์จากตัวละคร บทสนทนา ฉาก และทัศนะของผู้เขียนตามคำบ่งชี้แล้วแยกใส่กรอบการวิเคราะห์แต่ละด้านพร้อมบันทึกเลขหน้าของนวนิยาย
3. แยกประเด็นในการวิเคราะห์จนครบทั้ง 4 ด้านโดยยกข้อความในนวนิยายทั้ง 7 เรื่องที่สะท้อนโลกทัศน์ในแต่ละด้านมาประกอบ
4. นำผลการวิเคราะห์ไปให้กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านพิจารณาความถูกต้องแล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป
5. นำผลการวิเคราะห์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้มาลา คำจันทร์ตรวจพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
6. นำผลของการเสนอแนะต่าง ๆ มาเรียบเรียงเพื่อสรุปผล